

Előfizetési feltételek:
(Videkre postán vagy helyben házhoz hordva.)
Egész évre 16 frt. Fel évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasábos petitior egyszeri hirdetésnél 12, kétszerinél 10, háromszorinál 8 kr.
A nyitási petitior 50 kr.
Bélyegdíj külön 20 kr.
Hirdetmények elfogadják a kiadóhivataltól kivül egyedül **Hansenstein és Vogler** hirdetéstestületi hivatalában Budapest: Dorottya-utca 3. sz. I. em. Hossz: Wallischgasse 10. sz. Praga: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-u. 15. sz. I. em.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőséghez intézendő. — Bérmentetlen levelek csak ismert keztől fogadhatók el. — Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Kertész József könyvnyomdai irodája) hova a lap anyagi részét illető közlemények (előfizetési pénzek, hirdetmények, kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, január 2.

Budapesti lapjaink újévi elmékedési azt tanúsítják, hogy nincs párt és nincs irányulat az országban, mely helyzetünket rózsaszínből látná. Az elkövetett hibák lehető helyrehozására a mulasztások pótlására az eddigi iránynyal való szakításra, vállvetett, erélyes tevékenységre int mindegyik, s ezen intő szavakat eszünkbe juttatják Thiersnek azon ismeretes mondását, melylyel a második császárság kormányát apostrophálta: „nem szabad több hibának elkövetetni.”

És mégis ha körülnézünk, ha szemügyre vesszük pártviszonyainkat, csaknem önkénytelenül azon meggyőződés erőszakolja fel magát, hogy az ország jövőjét veszélyeztető hibák és balfogások épen a viszonyoknál fogva majdnem elkerülhetlenek, a kormányzatban szintugy mint a törvényhozásban.

Azon szerencsétlen pártalakulás, mely 1867-ben az akkori állapotokkal szemben jogosultsággal bírt, de ma az ország ügyeire nézve határozottan káros — megbénítja a legjobb erőket, egyoldalul meg nem változtatható viszonyok körüli meddő viták varázskörébe bilineseli le a legnemesebb törekvéseket, szenvedélyes ellenfelekké teszi a nézetelleneseket és mert a viták nem törvényhozási elvek, hanem egy tényleg és jogszerű létező közjogi alap körül folynak, az ország ügyeit intéző hivatott, szabadelvű hazafiaknak a legjobb esetben is csak egy ad hoc létesülő szövetkezésén nyújt kilátást.

Nem tagadjuk, hogy ily ideiglenes szövetkezés létrejött is — habár holmi mentális rezerváták mellett igen csekély tartósságot jósolhatnánk neki — legcégtőbb hajaink orvoslására, pénzügyeink és hitelünk emelésére hasznos lenne, de valóban üdvös és maradandó eredményeket csak azon esetben várhatnánk tőle, ha az új és helyes pártalakulás alapját megvetné.

Ily reményekkel e perczben nem kecsgethet magát senki. Volt egy időpont a lefolyt vagy helyesebben mondva elodázott kabinetválság alatt, midőn ezen eshetőség nagyon közel állt, hanem hiába! nálunk mindig akad a kellő perczben illetékes, vagy illetéktelen befolyás, melynek rendszerint sikerül megakadályozni azt, ami az időbeli körülmények közt legtermészetesebb s talán leghelyesebb volna.

A 153 millió kölcsön és a költségvetési appropriáció körül folyt viták eléggé tanúsítják, hogy a kormánypárt és a közjogi ellenzék ép oly élesen áll egymással szemközt, mint valaha, mihelyt a jelenlegi többség kormányzati monopoliuma veszélyben forog, s hogy ilyenkor egyfelől a recriminációk, másfelől a kormányképtelenségi teoriák csakhamar előkerestetnek a parlamenti eloquentia fegyvertárából, az adhoc szövetkezhetős reményei pedig egyszerre elhalványulnak.

Mi azonban hiszünk a különböző pártok rokonelemei egybeolvadásának lehetőségében és bekövetkezésében; hiszünk ezen szorosabb szövetkezés tartósságában és azon képességében, hogy erőteljes és egyöntetű többséggé váljék, mihelyt kijelöltetik a megfelelő irány és a megfelelő alak, melyben e rokonelemek ugyanazonos célok elérésére ugyanazonos elvek körül csoportosuljanak. E feladat megoldását a 21-es bizottságtól várjuk. Midőn a közügyek tárgyában 1866-ban kiküldött országos bizottság megkezdé munkálkodását, a pártok koránsem voltak határozottan körvonala, az eszmék nem voltak tisztázva a teendők iránt, a többség magában a bizottság kebelében alakult, magvát képezvén a későbbi országgyűlési többségnek, de az ugynevezett hatvanhetes bizottság megválasztásakor valóban senki se tud-

hatta biztosan, hogyan és kikből fog a többség képződni.

A 21-es bizottság körülbelül szintén ily helyzetben van. Mi legalább nem akarjuk nem tudjuk elhinni, hogy ott a többségnek a ta gok mai pártállása szerint kell alakulni, sőt öszintén meg vagyunk győződve a bizottság tagjainak hazafiasságát ismerve, hogy elhatározásukra csak legjobb meggyőződésök nem pedig netalán a pártfegyelem vagy a pártállás tekintetei fognak döntő befolyást gyakorolni.

Kétségekivül igen konkrét és igen önálló indítványok fognak ott felmerülni nemcsak egyes kérdésekre, hanem az állam kormányzat új irányának egész összességére nézve, mert hiszen a bizottság kiküldetésének főczélja volt nem egyes mellékes dolgok hanem egész belpolitikánk, az összes államélet újja szervezésére nézve javaslatot készíteni.

E részben csaknem oly tabula rasa áll a 21-es bizottság előtt, mint állt a közjogi kérdésekre nézve a 67-es bizottság előtt. E fontos tárgyalások alatt tünhetnek ki a nézet eltérések sőt a nézet egység esetében a szabadelvűbb vagy conservatívabb irány felé hajló vonzalmak is, itt forrlatának egygyé a rokonelemek, melyeket a magukat tudtél véleménykülönbségek egymástól elválasztva tartanak, itt válhatnak szét azok, melyeket a véletlen, vagy az egyoldalú pártérdek vagy a 67-ben megalkotott mű megvédésének szükségére ideig-óráig természetellenesen összeforrasztott.

Ezt várjuk mi első sorban mint legnagyobb eredményt a 21-es bizottság működésétől és ha ezen várakozásnak megfelel, akkor a bizottság kiküldetésének eszméje a szó legszorosabb értelmében megérdemli a mentő eszme nevet.

Mindenféle.

A pénzügyminiszterium hivatalnokai mint halljuk, nemcsak Szláv pénzügyminisztert, hanem Kerkápoly urat is megisztelték újévi üdvözléssel. Vajjon a multat megillető elismerés, vagy a visszalépés lehetőségétől való félelem volt-e indok e gratulálásnál?

* * *

Különbön nagyon szaporodnak a jelek, melyek arra mutatnak, hogy bizonyos körökben nagyon valószínűnek tartják Kerkápoly ur melletti felülkerekedését pénzügyminiszteri, vagy pláne miniszterelnöki minőségben. Furcsa volna, ha Kerkápoly ur lenne azon egér, melyet a legközelebbi kabinetválság vajadásai hoznak a világra.

* * *

Uj kollégánk a „Humna“ hasábjain B. B. A. Magyarországot a „postulatunkok labirinjából egyszerre kivezetni és a magyar nemzetet európai független nemzeté tenni“ öhajtván, e czél elérésére az eddigi dualistikus állam helyett trialistikus államot indítványoz. Az eszme új, van több ehhez hasonló is a czikkben, melyet a szerkesztői megjegyzés nyilván ezért nevez eszmedusnak. Kivánsian várjuk a sorozat befejezését, akkor fogjuk megláthatni, hogy komolyan is hozzá lehet-e szólni vagy a többi is csak a Mindenféle közé való, mint az első közlemény.

S O K A.

— A Budapesti időző képviselők az idén is mint más alkalommal, megvitték az illető pártvezéreknek az új évi köszöntéseket.

Ghyezy Kálmánnál nem volt testületi tisztelgés, hanem a középpártnak a fővárosban időző összes tagjai meglátogatták őt a délelőtti órákban, valamint a balközéppárt néhány tagja is, mint Várady Gábor, Beniczky Odón, Nikolics Sándor, Beóthy Algernon stb.

Deák Ferencnek a párt üdvözlét írásban vitte meg Kovách László. A fővárosi küldöttséget, élén a főpolgármesterrel Deák Ferenc az ágyban fogadta, sajnálatát fejezte ki, hogy nem szólhat hosszassabban, kijelenté örömet, hogy a főváros oly szívvelyesen megemlékezett róla s kérte a küldöttséget, hogy fejezze ki azért meleg köszönetét a fővárosnak.

A balközép testületileg üdvözölte Várady Gábor, mint elnököt a kör helyiségében. Móricz Pál szónokolt.

Innét mindnyájan elmentek Tisza Kálmánhoz, kit Várady Gábor köszöntött föl hosszabb beszédben. Tisza meghatottan válaszolt és beszédét azon öhajttással végzé, hogy elvárta ha egy év múlva ismét összejönnek a felletti örömlőknek adhasanak kifejezést, hogy hazánk jelenlegi rossz helyzetéből kimenekült.

— A szolnoki választókerületben a képviselő választás f. hó 25-re van kitűzve. Horánszky Nándor tisztelt barátunk eddig ellenfél nélkül áll. Reméljük, hogy a kerület újra megtisztelt bizalmával eddigi képviselőjét, kire minden tekintetben méltán büszke lehet.

— Közdivasárhelyről egy táviratot vettünk, mely arról értesít, hogy Pap Lajos t. barátunk a kerület képviselője ott mult hó 30-án választói körébe megérkezett, a legelőbbkelő polgárok kíséretében, kik mintegy száz kocsin másfél mértföldnyire mentek eléje a legzordabb téli idő dacára. A választó polgárság határozottan esatlakozik a középpárhoz, dacára azon meglehetősen lelkiismeretlen agitációknak, melyet ott némelyek megindítani jónak láttak. Vasárnap f. hó 4-én nagy népgyűlés tartatik, melyben Pap Lajos választói előtt kifejtendő álláspontját.

Az egyesült magyar gőzhajózási társulat ügyében.

(Audiatur et altera pars.)

Sokáig tusakodtam magammal, vajjon ama sokféle megtámadásra, melyek az egyesült magyar gőzhajótársulat ügyében ellenem intézettek, válaszoljak-e, vagy sem; s kezdetben az utóbbit véltem czélszerűbbnek, azon francia közmondást tartván szem előtt: „qui s'excuse, s'accuse.“ Mindamellett a mind újabb és újabb felszínre kerülő felszólalások kénytelenítettek a válasza, nehogy egy másik, latin közmondás alkalmaztassék ellenem: „qui tacet, consentire videtur.“

Egyébiránt csak száraz tényeket sorolok fel, s ezekből folyó egyszerű kérdéseket intézek az olvasóhoz, melyekre önként megtalálja a feleletet mindenki.

Mindenekelőtt azt tartom szükségesnek előrebocsátani, hogy mielőtt a magyar gőzhajózási-társulatok tetteges egyesítéséhez fogtam volna, czélszerűnek véltem a kormány döntő köréit megkérdezni aziránt: vajjon az állam, átlátván egy magyar gőzhajózási vállalat szükségét, hajlandó-e annak gyámoltása czéljából, országos tekintetektől, intervenciálni? Ennek eredménye — a közbeneső pourparler-k nem ide valók — az volt, hogy Harkányi Frigyes, Hodossy Imre és Kráimer J. urak a kormány által a társulat igazgatótanácsának tagjaivá nevezettek ki s e mellett egy, Ribáry Sándor, Schmidt miniszteri tanácsos, és Schmierer és Koffinger osztr. tanácsos urakból álló bizottság küldetett ki azon czélból, hogy tanácskozzék a társulat közegeivel együttesen a felett, mily pénzüsszeg szükséges a társulat fenntartására, illetőleg megfelelőbb átalakítására? Ennek folytán a szükségesnek mutatkozott összeg megállapított, s egyes miniszterek részéről, igaz, nem írásban, de szóval és pedig több ízben azon határozott nyilatkozat tétetett, hogy a kormány az osztrák szab. es. dunagőzhajózási társulattal kötendő refundacionális szerződés után elsőbbségi részvények alakjában fog a társulat teljes berendezéséhez járulni.

Időközben a három millió értékű prioritások kibocsátattak. A kormány a prioritások egy részének elzalogosítása mellett adott is 500.000 frtnyi kölcsönt s később az új-pesti ugynevezett fiumei hajógyárt igen jutányos áron bérbe adta a társulatnak. Mind ikettőt most is élvezi a társulat. A refundatio azonban elhalasztott, s a pénzüsszegek mind rosszabbra fordultak.

Ekkor a miniszterium közbejöttével egy kereskedelmi bank felállítása iránt történt megállapodás, melybe az egyesült m. gőzhajózási társulat, mint részvényes, valódi s teljes értékével lépett volna be.

A pontozatok megállapítottak, az előzetes alku megkötöttet 1873. april végnapjaiban s a pénzüsszegek megbízottja kiment Londonba, hogy a szerződést véglegesen megkösse.

Május hatodikán beüött a bécsi pénzcrisis, melynek következménye az volt, hogy az angol ház, mely a kereskedelmi bank létesítésére vállalkozott, ettől visszalépett.

Kérdem ezek után: volt-e alapos okom hinni azt, hogy a kormány az egyesült m. gőzhajózási társulat létét és fölvirágozását akarja? S volt-e alapos okom, — jogom ugyan nem volt — épen ennél fogva arra, hogy a társulat közgyűlését május közepére halasztzam, midőn a már kész szerződéssel volt reményem a társulat elé lépneti?

És midőn eme reményem is, váratlanul, épen a teljesülés pillanatában meghiusult, s e mellett a pénzüsszeg napról-napra növekedett, volt-e alapos okom arra, hogy a közgyűlést a válságnak legalább enyhültéig halogassam?

Huszarits

Ily viszonyok között következett el augusztus hava, midőn a közgyűlés szeptember 9-dikére összehívott. Nyíltan kitártam a társulat helyzetét. Kijelenttem, hogy meglepetéstől nincs mit tartani, mert az alapszabályok értelmében hosszú idő kell ahhoz, hogy a társulat fölslássa kimondathassék. Fölhívtam a részvényeseket, hogy a társulat fűntartása érdekében tegyék meg mindazt, amit megtenni képesek, s amit megtenni lehet.

Kérdem már most, nem jobbak-e az európai pénzügyviszonyok ma, mint a május—augusztusi időközben? Nem mult-e el több, mint három hó azóta, hogy a társulat vagyoni állását föltártam; nem fog-e még a hosszú idő után is legalább két hét elmúlni, míg a liquidationalis bizottság tetteleg megkezdheti működését.

Kérdem, voltak-e ezen tetemes idő alatt képesek a részvényesek számbavehető eredményt felmutatni?

Szeptembertől kezdve egész mostnig a társulat vagyoni állását, fizetési kötelezettségeinek pontos teljesítését, a hitelezők megnyugtatót és biztositását tűztem ki feladatommul. Fáradozásaim sikeresek voltak.

Tekintélyes házakkal érintkezésbe léptem küldöttek által mind Hollandban, mind Londonban, a társulati vagyoni átvételre, illetőleg új társulat alakítása végett. Ertekeztem hatalmas pénzintézetek főembereivel.

Eredmény nélkül.

Ertekeztem pesti gabnakereskedőkkel; bebizonyítottam nekik, hogy ha tizen összeállanak és egy milliót a lehető legnagyobb biztossággal adnak a társulatnak, mi által annak fenállását lehetségessé teszik, az ezáltal egyáltalantartott verseny folytán legalább is 50 százalék hasznuk lesz mellette.

Másként nem járhattam el. Nézetem szerint egyebet nem tehettek volna akár azok, kik a társulat további fenállását ohajtották, akár azok, kik annak további fenállásában nem bíztak, a lehető legsikeresebben kívánták értekesíteni a társulat vagyont?

Voltak emberek a kik azt tanácsolták, hogy esődöt kell mondani, mert — ugymond — míg ez lejár, évek mulnak el, és ha már a részvényesek elvesztik vagyontukat, miért ne veszítsék el annak egyrészt a hitelezők is?

Ily tanácsra nem hallgathattam. A társulat vagyoni állása ma még olyan, hogy minden adóssága fedezhető. Ha a valódi értéket vesszük, mely a társulat tulajdonában van, a részvénytőkének is fele, vagy legalább 40 százaléka tényleges értékben ma is megvan. E vagyon azonban nem tényleges értéke szerint jöhet számításba, mert a jelenlegi viszonyok között csak annyit ér meg, a mennyit adnak érte, és nem annyit, a mennyit valóban megér. A vőlk száma korlátozva van, s a társulati vagyon napról napra fogy. Ivánka Imre.

(Vége a holnapi számban.)

Lapszemle.

A Pesti Naplóban „egy Deákparti képviselő” közli sok tekintetben érdekes nézetét, a budget törvényről s így szól így többek közt: De jelentőséggel bír a mód is miként e törvényhozás minikét házában megszavaztatott. — A képviselőházban, nem számítva a középpárt szavazatait, nagy többség szavazata meg a törvényt. Igen tanulságos volna tudni, hogy kik szavazták meg ösztönös bizalomból a kormány iránt, kik pedig csak kényszer helyzetben? Annyi igaz azonban, hogy kevesen tartották időszerűnek a kormány ellen intézett támadásokat visszautasítani s magukat a kormányval azonosítani. Nem

A „KÖZÉPPÁRT” TÁRCZÁJA.

A párisi journalistika.

(Tablettes.)

I.

Schol — Amerikát sem véve ki — a periodicus sajtó oly nagy szerepet nem játszik mint Franciaországban, illetőleg annak szívében, Párisban.

Már egy egyszerű scta a boulevardokon meg fog arról győzni mindenkit. Alig 20 lépésre találkozni egy-egy kiosque-kal, melyben egy nő — s csak nagy kivétellel férfi, — árulja nyomtatványait. Utóbbi változik a városrészek szerint: a Madelainetől a Poissonière-ig a „Figaro” a legkeresettebb, majd a „Temps” — míg azután a Temple s a Bastille közt a „Rappel” ugy szólván egyedüli ezikk.

A két sou-s újság Girardin találmánya. A „Presse” előtt a napi hírlapok 20 centimeba kerültek; midőn „Pr-ét Monsieur Emile egyszerre 10 centimeon kezdte adni, az összes politikai sajtó önkívületbe esett. — Ezen időtől datálódik Alphonse Karr vicce a „Guépes”-ben. — Egy ágens az igazgatóhoz.

— Uram, itt van a tegnapi nap eredménye: 1000 előfizető!

— Hallja ön — riad reá Girardin — ha még egy előfizetőt bátorodik hozni, ugy elcsapom!

Az igaz, a „Presse” minden egyes számon 2 centimeot vevett a mi végre, midőn 120.000 példányban nyomták, már-már 2400 francot tett ki naponkint. Girardin azonban mégis teljesen elérte szándékát. Ugyanis egyszerre fölemelte a „Presse” arát 15 centimera; az olvasók egyharmada e rendszabály folytán elmaradt ugyan, de a 80.000 hü elég volt arra, hogy Girardin évenkint 200—300.000 francot tegyen portefeuille-ébe!

Tudják önök, mint lett Girardin journalistává? Anyja (apja még akkor nem volt) kereskedőnek szánta, őt egy agent de change-hoz adta volt Girardin-

volt az tehát oly többség, melylyel bizton, szilárdal s jó kedvvel lehet kormányozni.

Még tanulságosabb volt a főrendiház magaviselete. Az egész vita nem volt egyéb mint critica. A különbség a felszólalásokban nem egyéb, mint, hogy az egyik jóakarattal, a másik rosszakarattal bíralt. A napjhőse azonban gr. Cziráky volt, ki virulentiaival támadta meg azon politikát, mely hét év óta mérvadó. Neki nem kellene a gömöri jiparospályák; ő nem barátságja a honvédségnek, neki nem kellene a közös iskolák. De neki a felsőházi tagok közt senki sem mondott ellent, sőt nyilatkozatait több ízben helyesléssel fogadtattak. Megtámadása tehát nem az által volt jelentékeny a mit mondott, de a hatás által, melyet a felsőház egy részére gyakorolt. Mindenesetre gr. Cziráky, ha nem írsalódunk, a Szlávy-cabinet ajánlatára kinevezett tárnokmesternek fellépése, árnyéka lehetne azon eseményeknek, melyek bekövetkezhetnek.

A budgetvita tehát, a mint a két házban lefolyt, nemcsak a kormányra, hanem a Deákpartra is sok tanulságot foglal magában.

Ugyancsak a „Pesti Napló” esti lapjában ezeket olvassuk:

Horvátországból vettük a „bán s a három ressort-főnök” felelősségéről szóló törvényjavaslatot, melyet Horvátország autonómiájának egyik garantiájul tekintenek. A törvényjavaslat szerint a bán vagy annak helyettese, minden oly öntudatosan okozott sérelemért, mely Horvátország államjogi állását a Magyarországgal megállapított törvények megsértésével érhetné, vád alá helyezhető s e vád alá helyezése a bánnak alárendelt ressortfőnököket is érheti, ha csak az illető rendelkezések ellen írásban nem tiltakoztak. Mint ebből látszik, a ressort-főnökök működése miniszteri jelleggel ruházták fel, s ők nem is annyira a bánnak, mint a horvát országgyűlésnek felelősek. A vád alá helyezési indítvány megtételéhez 20 országgyűlési tag aláírása szükséges, az indítvány elfogadásához pedig a verificált tagok két harmadrésze. A vád alá helyezettek felett választott bíróság ítélt, mely a legfőbb bíróságok tagjai s az országgyűlés által, de nem saját köréből, választott 12 jogtudósból áll. A büntetések: a hivatalból való fölmentés s a hivatalból való elbocsátás. Ha közönséges büntettek is fennforgónának, ezek felett a rendes bíróságok ítélnék. Ezekből állanak a törvényjavaslat főbb pontjai.

A Pester Lloydban Lukács Béla foglalkozik az új territorialis felosztással, még pedig különös tekintettel az erdélyi viszonyokra, írot a törvényjavaslat nem elégti ki, több érdekes összehasonlítást tesz, jelesül:

Bács-Bodrog megye 178 négyoszög mértföldnyi területével, két 89 négyoszög mértföldnyi új megyét fog képezni, ellenben a 109 n. sz. mértf. Hunyad megyéhez hozzá csatolattik Zaránd 22 n. sz. mértfölddel s oly terület alkottatik, melynek egyes részei nagyobb folyók vizváltások és hozzáférhetetlen helyek által vannak egymástól elválasztva.

Csik-zsék 78 n. sz. mértf. tehát nagyobb a változatlanul meghagyott Tolnánál, ehhez azonban Udvarhely s Maros zsék csatolattik s egy a jelenlegi Biharhoz hasonló, nagy hegyláncok által átmetezett, oly megye alakittatik, melynek se vasútja, sem kifejtett utálózata nincs.

Mosony és Győr egyesült megyék 57 n. sz. mértf. kiterjedéssel fognak bírn, a 63 mértföldnyi Szepes megye érintetlenül megmarad, ellenben a 80 mértföldnyi alsó-Fehér megye, kikülföldöz csatolattik, Temes 103 mértföldből egy jó rész elvétetik az új Keve megye számára de Belső-Szolnok megye 58, Kóvár 18, és Dobokából vagy 30 mértföld egyesítetik, s lesz ismét egy 106 mértföldes megye a 20 mértföldes Keve megyével szemben.

nek minden nap a tözsdére kellett mennie, ott az érték-papírok fluctuatióját figyelemmel kísérni s koronkint egy-egy jegyzéket küldeni patronusának.

Girardin semmi hajlamot sem érzett a börzéhez. Leült tehát a colonnádok árnyába s olvasgattat lapokat, regényeket péle-méle. Jön a galopin: a coursust! Girardin ledictál pár imaginaire számot — s tovább olvas...

A bankár két hó mulva elvesztette egész vagyonát, 5 milliót, s Girardin belépett a „Natal” szerkesztőségébe ... mint börze-tudósító.

Girardin journalisticai esillaga ma már lettint — s feljött egy más ... Villemessant!

A „Figaro” succés-je oly nagyszerű, hogy ahoz fogható a világ-hírlapirodalomban is csak egy pár találkozik. Villemessant megállapította a könnyű genre-ü politikai sajtót — „Figaro”, „Gaulois”, „Évenement”, „Paris-Journal ... s a nagy munkadíjakat!

A „Figaro”-nál mindent sorszáma fizetnek: első rangú ezikk: 2 franc egy sor; (33 betű egy sorban); Echo de Paris, Tribunaux stb. 1 franc; Journeé, színház 50 c. Egy egy számnak szellemi kiállítása körülbelül 1700 francba kerül. — Nem egy író van, ki jóval felülhaladja havonként a 2000 francot — s így méltán kiállt föl Villemessant: az én dolgozó társaimnak ministeri fizetések vannak!

Az ősszel egyszer a Prefecturában valék, M. Lecour, a 2-ik Divisio (Moeurs publiques) vezetőjénél.

A többek közt Lecour ur egy könyvesekét mutat nekem, melyet egy az éjjel elfogott nőtől vettek el.

Az egyik lapon ez állt:

October 26 egy orosz	40
„ 27 egy angol	100
„ 28 Seue	—
„ 29 Charles	—
„ 30 L'ami de Charles	—

Másnap a versailles-i expressben ülök. Bejön Martial a „Figaro”-tól. Nem tud valami újat? — mondja nekem. Elbeszéltem a fentebbit. Bravo! hangzik a journalista ajkáról.

S ezt nevezik jobb közigazgatási igények által indokolt felosztásnak!

A „Baloldal” első száma élénk, Csávolszky megírta beköszöntőjét az olvasóhoz, Mocsáry taglalja a párt feladatát. Mindkét ezikk, az ősmert elveket hangsúlyoztatja.

Érdekes Simonyi Ernő esatlakozási nyilatkozata és Kossuth Lajosnak Krivácsy József ezredeshez intézett levele, ez utóbbi a honvéd menházra vonatkozik. Kossuth föl lévén kérve Krivácsy által a 80 rokkant ellátási költségeinek fedezéséhez hozzájárulni, e czélra maga részéről 20, fiai részéről 10—10 forintot ajánl fel.

A levél, mely keserű panaszt tartalmaz a neuuzetnek honvédei irányában tanusított háládatlansága ellen, csak mellékesen emlékszik meg a napi politikáról, s azon bizonyára sokaknak kellemetlen tanácsot tartalmazza, hogy ne csak a törvényhatóságokhoz forduljanak segítségért a menház számára, de egyenesen az ugy is evidentiában tartott virilisekhez.

A „Hon”-ban H. S. ír a helyzetéről s pénzügyi állapotainkról. Dr. Dárday Sándor pedig visszappillantást vett jogfejlődésünkre, e beható ezikk többek közt következő jó tanácsot is tartalmaz:

„Jelenleg Pauler minisztersége alatt az általános tanulmányozás stadiumába léptünk. O, ki hallgatónak ezernyi számát vezérelte a tudomány ösvényére, — a gyakorlati életben nem bír azon nemes ambícióval mint egy Glaser vagy Leonhardt, hogy saját szakmájában vallott elveit érvényre emelje, s azokat hosszú pályafutásának diós végzetével egy egész nemzet törvényévé szabja. O megelégszik az administratio diestelen töviskoszorújával és átengedi a büntetőjogi codificatio babérlombjait államtitkáriának, kinek büntetőtörvénykönyvi tervezete hirszerint már a sajtó alól kikerült, indokolása pedig most van sajtó alatt.”

A középpárt Aradon.

A magyar alföldnek egy értelmiségre, mint népeségre és vagyonszágra nézve egyik legjelentékenyebb városában, Aradon történt legelőször az ottani Deákpart részéről az első elhatározó lépés azon új pártalakulás felé, melynek előmozdítása lapunk legfőbb czéljai közé tartozik. Közüljük e nevezetes pártgyűlés leírását röviden, ellenben szükségesnek láttuk az indítványozó Varjassy József ur beszédét egész terjedelmében adni, részint fontossága miatt, részint pedig czáfólatul azon gyanúsításokra, melyekkel az indítványozó szándékát és az indítvány elfogadót illették.

Dániel Lázár korelnök megnyitó beszéde után, melyben a pártgyűlés czélját, — az országgyűlési középpárt programja alapján álló aradi ellenzékekkel való egyesülést — röviden kifejté, Varjassy József ur a következő beszéd kitételeiben terjeszté elő indítványát:

Mélyen tisztelt polgártársak! Hazánk átalakulása nak ama történelmi korszakában, midőn a monarchia dualistikus kormányzata a két állam, Magyarország és az osztrák örökös tartományok közt az uralkodó érdekek kölcsönös méltánylásával, a korona által szentesített nagyszerű és Deák Ferencz nevét halhatatlanná tett nemzetközi szerződés által inauguráltatott, senki se gondolt arra; hogy jöhet idő, melyben oly sok áldozatokkal kivívott állami önállásunk a saját hibánk miatt bekövetkezett pénzügyi calamitásnál és belügyeink rendezetlenségénél fogva veszélyben forogjon.

Ha elfogulatlanul és csakis a haza és nem egyes pártok érdekeit szem előtt tartó önmegtartózással vesszük bírálat alá társadalmi és politikai helyzetünket, melybe

Midőn este szállásomra jövök, a concerge egy levélkét ad át. Fölbontom s ámulva olvasom: „Utólvány. 12 sor Echo de Paris a 2 franc la ligne — 24 franc. Lábure administrateur.

Mindez azonban semmi az öreg Dumas esetéhez, a „Mousquetaire”-ben. Dumas kicsinálta volt a tulajdonosokkal, hogy holnaponkint 100,000 frankot fog tiszteletdíj kapni.

Az első hó végével kínálják is neki a 100,000 francot. Nem kell — mond az életben először takarékos lenni akaró Dumas — majd egy hó mulva látogatást teszek a pénztárnál s fölveszek 200,000 francot! — A hó végén azonban a Mousquetaire megbukott, s Dumas soha sem látott egy sou-t is a 200,000 francból. — Hát aztán érdemes takarékosnak lenni? — monda Dumas — első lépésem e téren 200,000 francba kerül! Sohasem voltam oly pazar, mint azon számár pillanatban!

Az igaz, hogy gyökeresen meggyőzött ez eset a mint a következőkben látni fogjuk.

Boulé százegyedik irodalmi vállalatánál volt. Egy nagy újságot adott ki, melynek Feuilletonjába Dumasval akartegy regényt írni.

Ime egy chèque-könyv 165 lappal, minden reggel vágjon ki egy 100 francos lapot, csatolja kéziratához.

— Igen, de ha pár száz franc előlegre volna szükségem?

— Nem tesz semmit: vágjon ki egyszerre több lapot!

— Pompás!

Soha olyan boldog embert nem látott valaki, mint Dumas egy-két nap alatt. Zsebében a chèque-könyv s egy óriási olló — mely természetesen nem szünetelt sohasem. A borbély, a szabó, a Café-anglais, a Couillissák! ... elég az hozzá, hogy egy reggel — alig ötöd napra — egy utca-seprő megtalálta a sárban a chèque-könyvet — teljes, — tökéletesen kiirtva az utolsó lapig! —

Szegény Boulé! ... A halalos ágyánál levő orvos se-hogysem tudta magának megmagyarázni, miért vakarja annyira fejét! Coffrefort.

immár a 7 évi rendszeretlen és gyenge kormány miatt jutottunk, fájdalommal ugyan, de a kérelhetlen igazság érzetében leplezetlenül kell bevallani, hogy ezen állapot a megsemmisülés veszélye nélkül tovább így nem tarthat, hol az évenként megújuló deficit fedezésére mindig csak drágább és megalázóbb államkölesönök felvétele által felheltünk meg kötelezettségeinknek.

A hazai állapotok ily kedvezőtlen eredményű bírálatának előre becsátása után, önként következik tehát azon kérdés, mit kell tenni, hogy a hazát és vele magunkat megmenthessük?

Hazafias örömmel kell üdvözölni Ghyezy Kálmán a balközéppárt volt vezérének nemes elhatározását, mely szerint a közjogi ellenzék és a Deák-párt közt fennállott válaszfalat az alaptörvények iránt nyilvánult elvi differenciák és pártviszály megszüntetése, úgy az államjogi egyezmény utógondolat nélkül elfogadása által ledöntvén, a két országos nagy párt egyesítésére és igy erős középpártalakítására a lehetőséget biztosította.

A jelen válságos helyzetben csakis egy ily erős és tekintélyes országgyűlési többség támogatására biztosan számítható kormány képes a feltornyosult nehézségekkel megküzdeni és az országzserre megrendült bizodalmat helyreállítani.

A kormányban időnkint megújuló személyváltozás s roppant költséggel létrehozott közigazgatási apparatus főtartása mellett pénzügyi aggodalmas helyzetünk javítására korántsem vezetett, ide rendszerváltozás szükséges, melyre csak egy új kormány van hivatva, olyan t. i. mely az eddigi — országunk anyagi és szellemi erejét figyelmen kívül hagyott intézkedések létesítésénél nincs engagirozva.

Tanuskodik erről a miniszterelnök akadályoztatása miatt, de az ő megbízásából a budget tárgyalása alkalmával az igazságügyi miniszter által tett azon nyilatkozat: hogy az eddig követett iránynyal való szakítás csak hosszú évek során helyeztetik kilátásba. Am de addig az ország nem várhat, mert időközben tönkre menne.

Tökéletesen indikálva volt a Deák-párt álláspontja, mely szerint a parlament többségéből kifolyt kormányt megbuktatni nem engedte azon időig, meddig kormányképes ellenzék nem létezett; de most már, miután Ghyezy Kálmán a közjogi alapra reá állott, és ez által magát és pártját kormányképesre tette, a Deák-párt nincs többé azon kényszerhelyzetben, hogy a jelenlegi kormányt minden áron főtartsa.

Egyesüljön tehát a Deák-párt független és szabadelvű egy balközép azon része, mely a közjogi alapot elfogadta Ghyezy vezérlete alatt egy közép párttal, mely mint olyan közös erővel oda törekedjék: hogy többségre jutása által a párt válságunk véget vetvén, az országunk egy erős, állandó és folytonos foltozás helyett organicus törvényeket alkotó kormányt nyujtsa.

Ellene lesznek valószínűleg ezen egyesülésnek a vasuti, bankügyi és egyéb anyagi érdekek nyomása alatti cliquéhez tartozó és azért alárendelt szerepre kárhoztatott párttagok, kik félnek, hogy egy új erős kormány az állam és a szegény adózó nép rovására üzött gazdálkodásnak vetet mondand, és ellene lesznek azok is, kik mint állam hivatalnokok és egyszersmind országgyűlési képviselők nem csak kétszeres fizetést, hanem dupla száláshért is huznak, de ez se baj! sőt kívánatos, hogy az alakult közép-párt szentélyébe csak purifikált tagok lépjenek be, kik józan és az ország speciális viszonyainak megfelelő szabadelvűség mellett takarékos politikát képviseljenek.

Hogy ez idő nincs a messze távolban: azt úgy vélem, mindnyájan, kik az országos Deák-párt kebelében minduntalan kitört válságot figyelemmel kísérték, hiszszük és reméljük.

A Deák-párt tulajdonképen már nem is egyes párt, hanem több Szlavy-, Sennyey-, Lonyay-, Gorove-fractiókból álló oly párt, melyet egy részről a megtamadott közjogi alap megvédése, más részről a hatalom kizárólagos birtoklása tart össze, de a melyre most már lévén kormány képes ellenzék — szükség nincs.

A politikai igazottság közepette megtörtént nem egyszer, hanem számtalanszor, hogy úgy egyesek mint pártok eselekvényei nem saját érdekeik, hanem szenvedélyek által vezettetnek, sőt mint a történelem tanúsítja az ily visszás helyzet az udvaroknál is előfordul, midőn a pillanatnyi szenvedély által elragadtatva érdekeik ellen cselekszenek.

Igy történt nevezetesen az: hogy a francia udvar a forradalom alatt a párisi maire választása alkalmával titkon Péthion jelöltségét támogatta Lafayette ellenében.

Nem lehet tehát esodálni, ha a magyarországi pártok is mindjárt a kiegyezés után gyakran a szenvedély uralma alatt állottak, és a kölcsönös közleledést megnehezítették, valamint hogy hazafiai megelégedéssel tapasztaljuk: miként ezen a közös haza kárára tagadhatlan befolyást gyakorolt pártszenvedély mind inkább a higgadtabb fillegzés, a hazai érdekek kellő fölismérése és az országos két nagy párt közleledésének adott helyet.

Fényesen igazolta Ghyezy és pártja, hogy miként kell a valódi hazafiság színvonala emelkedni akkor, midőn a belviszályok folytán veszélyben forgó haza megmentése minden egyes honpolgár közreműködésétől van fültéleze.

Miért ne volna tehát bennünk is annyi önmegtartóadás és hazaszeretet, hogy a változott politikai helyzettel szemben állást foglalva és fölülről a kommandot be nem várva, kifejezést adjunk azon meggyőződésünknek, hogy a két országos párt jelzett egyesülésében és így vállalt válhoz vetve kifejtett rendszeres munkában látjuk azon mentőeszközt, mely hazánkat biztos révparrta vezérleudi.

Ezen nyilatkozatnak szükségképen azon hasznos

következménye is leend, hogy a független deákpárti országos képviselők választóik ezen ohajtasáról értesülvén, nem késendnek a középpártba belépés által az egyesülést tetleg végrehajtani, és azt azon helyzetbe hozni, hogy rövid idő alatt (mert nincs sok várni való időnk) egy közös nagy többség által támogatott erős kormányt állíthasson az ország élére.

En nem tartom sem időszertű, sem czélszerűnek addig várni, míg az erjedésben lévő felozlási processus beteg nagy hazánkfia Deák Ferencz képviselői állásáról lemondása folytán okvetlenül bekövetkezend, mert bizonyosnak tartom, hogy valamint a különben lelkesült és vitéz török hadseregben a foglyelmet Szigetvár ostrománál csak Szulejmán elpalástolt halála által lehetett fentartani: ugy bomlásnak indul és szétmállik az országos Deákpárt, mihelyest bekövetkezik azon catastrofa, hogy Deák Ferencz a böles pártvezér lenni megszűnt.

Ki lesz hivatva, kérdem ezen szomorú, de elhatározásunknál számításba veendő válságos helyzetben a szabadelvű elemekből alakulandó párt élére vezérként állani?

Senki más, mint Ghyezy Kálmán, ki iránt az egész ország és maga Deák Ferencz is a legnagyobb bizalommal és ragaszkodással viseltetik és ki bizonyosan döntőleg hatna az egyesülésre, ha személyes jelenléte által a tanácskozásközből részt vehetne.

Végül örömmel üdvözölöm azon ünnepléses pillanatot, melyben az általam már 6 évvel ezelőt kezdemenyezett pártgyűlési eszme mind inkább valósul. Ha mindjárt az államjogi kiegyezés után szükségét láttam én annak, hogy felhagyva a közjogi oppositioval közös erővel hazánk belkérdecsinek rendezéséhez fogjunk, mennyivel sürgösebbnek találom ma, midőn hazánkat a pártviszály dulja.

Ez a legnagyobb veszély, mi egy államot fenyegethet, mert sokkal több államot semmisített meg a belviszály, mint a külellenség. Azért tehát egyesüljünk mielőtt késő, mert egységben van az erő!

Mondjuk ki ennél fogva az egyesülést és a Ghyezy vezérlete alatt álló a közjogi alapot elfogadta középpárt a miénkkel ugyanazonos hazafias törekvés előmozdítását, melynek nemesek hazai, hanem különösen helyi szempontból is nagy horderejű fontosságát kétségsbe vonni nem lehet, szólítsuk fel az aradvárosi ellenzékot, mely már a középpárthoz csatlakozott egy kölcsönösen megválasztandó és 5 tagból álló bizottság által kidolgozandó módozat szerint az egyesülés formaszert végrehajtására, és küldjük meg táviratilag Ghyezy Kálmánnak bizalmi szavazatunkat, kit az isteni gondviselés hazánk és alkotmányos érzelmi királyunk támogatására sokáig, igen sokáig öltessen!

Utána Tabajdy Károly emelt szót, ki az indítványozó érveit czáfólván, különösen azon szempontból, hogy a kiválóan fontos és főleg a Deákpártra nézve a lét érdekével bíró kérdésben, melynek megoldására az idő még nem érkezett el, elhamarkodottan ne hozassék határozat, az indítványt mellőztetni kéri.

Miután szólásra többen feljegyezve nem voltak, Varjassy József mint indítványozó szólt ismét fel.

Mindenekelőtt azt kívánja megjegyezni, miszerint neki korántsem szándéka a felvetett nagyhorderejű kérdés megoldása érdekében a szenvedélyoskedést érvényesíteni; a természet őt a francia szónokok hevével áldotta meg, hogy lelkesedéssel szokott beszélni, s nem tartja magát azért épen szerencsétlennek, hogy nem bir angol vagy porosz higgadsággal, mint előtte szóló. Tabajdy azon ellenvetésére, hogy a jelen összejövetel nem tekinthető a Deák-párt közgyűlésének — megjegyzi, miszerint ezelőt sohasem volt szokás, hogy oly nagy dologt csináljanak abból, miszerint a párt közgyűlésére csak a választói-joggal bírók jelenjenek meg — örültek ha mentől többen jöttek; — s nagyon furesa volna, ha azért, mert a nagy választmány elnöke nem boesátá rendelkezésre, a jelenlévők deákpártiságának constatálására szükséges iratokat — ne lehessen megtartani a közgyűlést. Attér ezután az indítvány ellen felhozott főbb érvek czáfólatára. Nem akarja ő azt, hogy a Deákpárt odahagyja azon zászlót, mely alatt ez ideig küzdött: hanem igenis kívánja, hogy egyesüljön azon párttal, mely a közjogi alap elfogadása mellett ugyanazon álláspontot foglalja el, melyet a Deák-párt vallott ez ideig magáénak. Kiemeli az egyesülésnek ugy országos, mint különösen helyi tekintetéből is reánk nézve nagy fontosságát és várható üdvös kedvezményeit.

Végül azon kérdésnek mellözése végett, ha vajjon a jelen közgyűlés hivatva van-e az aradvárosi Deák-párt nevében nyilatkozni, a jelenlévő deákpárti tagok által, tetszésük szerint aláírandó következő nyilatkozatot terjeszti elő:

„Egységben erő.”
Alólítottak a közjogi alaptörvények elfogadása és a pártviszály megszüntetése mellett a két országos nagy párt egyesülésének szükségét államháztartásunk és rendezetlen befolygoink miatt veszélyben forgó állami önállóságunk megmentése végett, — beismervén, az e végre alakult középpárttal egyesülünk és Ghyezy Kálmánnak bizalmat szavazunk.

Kelt Aradon, 1873. december 21.

Elhatározatott egyszersmind, hogy G h y e z y Kálmán-hoz üdvözölő távirat küldessék, e távirat szövege valamint Ghyezy Kálmán válassza a politikai lapokban annak idejében közölve lévén, olvasóink előtt már ismeretes.

A pártgyűlés többsége Varjassy József indítványát elfogadván, Tabajdy Károly nézettársával együtt odahagyta a termet. Végre még egy ötagu bizottság neveztetett ki, melynek feladata leend, a helybeli középpárttal, az egyesülési módozatok megállapítása iránt értekezni.

Különfélek.

Budapest, január. 2.

(Hivatalos.) A belügyminiszter Bugel Reszót, Nyiri Pait és Nagy Gézát hivatal tisztettek, Remelo Vilmost első Seidl Palt másod. ifj. Baltay Gasztávot harmadosztályu számtiztekké nevezte ki. A pénzügyminiszterium vezetésével megbizott miniszterelnök Rómvary János adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré, Stranczinger József számtiztetet a lánchidhivatalhoz ellenőrré, Feldhammer Alajost, Rauscher Sándort és Glász Károlyt ugyanoda pénsszedőkké, végre Tolvay Istvánt bároszazadóvé nevezte ki. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Debreczen sz. kir. város közönsége által felállított és főtartott felekezetenküli realtanodat nyilvánossági joggal ruházta fel.

(Szentesített törvényezikk.) A hivatalos lap legutóbbi száma közli az 1874-ik évi államköltegetéséről szóló és ő felsége által szentesített XXXV. törvényeziket.

(Kitüntetések.) Ő felsége Regenhart Ferencz, az osztrák általános bank és a pozsonyi postógyár elnökének, s hazai ipar és kereskedelem omrlése, valamint Frankfurter Vilmosnak közhazaszu tevékenysége a közérdekek előmozdítása körül szerzett érdemei elismerésül a III. osztályu vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

(Az új évi üdvözleteket ő felségeik számára) Sylvester-estéjén 8 és 9 óra közt Belgarde gróf és a főudvarmesternő helyettes fogadta el. Az ez alkalomra rendezett estélyben résztvettek az alsó és felsőház, s a fővárosi hatóságok küldöttségei.

(Kihallgatások.) Király ő felsége m. é. december 31-dikén reggel Andrássy gróft hosszabb kihallgatáson fogadta. Ugyan csak ez nap fogadta ő felsége Kammermayer Károly polgármestert, s Békéy Imre városi tanácsost. Az előbbi a neki adományozott kir. tanácsosi címért, az utóbbi, az ő felségétől nyert vaskorona rendt mondott köszönetet. Kammermayer-től hosszasan tudakozódott ő felsége az egyesített fővárosi átalakulási processzusának részleteiről, s nagy megelégedéssel vette tudomásul, hogy legközelebb már a reorganisatio utolsó nehézséges is le fognak győzteni. Békéy-hez így szolt ő felsége: „Nagy örömmel látom és kísérem figyelemmel azon nagy erőfeszítéseket, melyeket a főváros a népnevelés és közoktatás emelése ezéjéből elkövet. Tudom, hogy Pest városa milliókat ad ki iskoláira, s az eredmény már is nagy és dícséretre méltó. Örvendeni fogok, ha a főváros ezen dícsó uton tovább halad, mivel e téren még sokat kell tenni, s különösen nagy gondot kell fordítani a népnevelés és közoktatás tekintetében, elmaradt Budára, s a kevesebb pénzszközökkel bíró O-Budára.

(Jótekonyság.) Királyné ő felsége, a győri leány árvaházzal összeköttetésben levő leány-növeldé nagyobbítására 200 frtot adományozott.

(Személyi hírek.) Deák Ferencz folyton tartó gyengélkedése miatt, az újév alkalmából, csak a főváros küldöttségét, sőt ennek is csak néhány tagját, Ráth főpolgármestert, Kammermayer polgármestert, Thaisz főkapitányt és Havast fogadta. — Nagy hazánkfia egészségi állapota fájdalom, annyira rosz, hogy valószínűleg már legközelebb lefogja tenni képviselői mandátumát, melynek megtartása által a lefolyt évben is csak hazafiságának hozott áldozatot. Több belvárosi polgár, hírszerint, tanácskozást tartott, s elhatározta, hogy azon esetre, ha Deák Ferencz csakugyan letenné mandatumát, mindent el fog követni, hogy Pest belvárosa nagy hazánkfiát ismét egyhangulag képviselővé válassza. Egyuttal tudtára akarják adni Deáknak, hogy akárhányszor lemond a belvárosnak az országgyűlésben való képviseletéről mindig újból meg fog választatni. Ez által az illetők azt remélik elérhetni, hogy Deák Ferencz lemondási szándékától el fog állni. — Ném et Imre osztálytanácsos, a bécsi nemzetközi kiállításán szerzett érdemeiért, a francia becsületrend jelvényeivel fog feldisztatni. — Kerkapoly és Tisza Lajos belsőtítkos-tanácsos urak, az év utolsó napján, Andrássy gróf segédlete mellett, letették ő felsége kezébe a hűség esküt. A keleti vasut elsőbbségeinek ügyében folytatandó tárgyalásokban való részvétel ezéjéből Weninger ma délben Bécsbe utazott; Szlavy miniszterelnök ugyanezen ügyben holnap utazik az osztrák fővárosba. Tisza Kálmán f. hó 6-dikára Debreczenbe megy, hol a superintendensi gyűlés után választói gyűlés is fog tartatni. — Reiter Ferencz közlekedésügyi miniszter tanácsos a „Baloldal” szerint boadta lemondását. Ugyan a nevezett lap szerint Hieronymi Károly államtitkári helyettes is lemondani készül. — A nemzeti színháznak Szigligeti, Erkel, Feleki, Odry, Nádor, Vizváry, Halmi és Sántha urakból álló küldöttsége az újév alkalmából tisztelgett Szapary belügyminiszterrel és Ribáry miniszteri tanácsosnal.

(Képviselő választások.) A szerencsétlen véget ért Vidacs János helyére a dunapajaji kerület új képviselőt választott m. é. december 31-én, Szederkényi Nándor személyében, ki 1275 szavazattal választott meg a 939 szavazattal nyert Földváry Gábor ellenében. — Karánsebesen f. hó 9-kén d. e. 9 órakor fog kezdődni a képviselő választás.

(A rendőri ügyekben való fellebbezést) Budapest fővárosára nézve, a belügyminiszter a hivatalos lap legközelebb számában megjelent rendelettel ideiglenesen szabályozza, mely szabályrendeletből átveszszük a következőket: A rendőri ügyekben a fellebbezések másod és utolsó fokozatban a belügyminiszteriumhoz terjesztendők fel. A fellebbezés a rendőri meghagyás, határozat, vagy ítéletnek a fél, vagy megbizottja előtt szóval történt kihirdetésétől számítandó 3 nap alatt ugyanazon kapitányságnál jelentendő be, vagy írásban nyujtandó át, mely a határozatot, vagy végzést hozta. A fellebbezések, melyek a kapitányságoknál nyujtottak be, ezek által 24 óra alatt a főkapitányság utján boesátandók a második, és végső foku rendőri hatóság bírálása alá, s a főkapitány ugy ezen, valamint a saját meghagyásai, ha

tározatai, vagy ítéletei ellen kellő időben beadott felebbezéseket legkésőbb 3 nap alatt terjesztendő a belügyminiszter elé. Rendőri kihágásokért pénzbírságban elmarasztalt egyénektől — felebbezés esetében — a kiszabott bírság összegének megfelelő biztosíték követelendő. A fogságbüntetés csak az elmarasztalás jogerőre emelkedése után hajtható végre. Tartozik azonban a felebbezési joggal élni kívánó minden elmarasztalt — a kiszabott fogságbüntetéshez mért pénzüsszegig terjedő pénzbiztosítékot — egy napra 5 forintot számítva — letenni, vagy kifogás alá nem vehető kezest állítani. A mennyiben a rendőri uton pénzbírságra ítélt egyén a biztosítékot le nem fizeti, letartóztatható, s úgy tekintendő, mintha — öt forintra egy napot számítva — fogságra ítéltetett volna. A fogságra ítélt egyének, ha semmi biztosítékot nem képesek nyújtani letartóztathatók ugyan, de ezen esetben azonnal jelentést kell terjesztetni a belügyminiszterium elé mely jelentésre, soron kívül való elintézés végett, kívül e szó irandó: „stírgős.“

(Apró hírek) Toldi Ferenc az egyetemi könyvtárnokságról lemondott, s helyére Horváth Árpádot ajánlja a kormánynak az egyetemi tanács. — Tóth Kálmán, az írói és művészi kör egyik legközelebbi estélyén, az „Idegesek“ című új humorisztikus versét fogja felolvasni. — „Magyar igazságügy“ cím alatt dr. Löw Tibiás, több kitűnő jogász közreműködése mellett, havi folyóiratot indított meg. — Kolozsvárt új évtől „A társadalom“ cím alatt szépirodalmi és ismeretterjesztő heti-lap jelenik meg. A határőrvidéken ujonnan szervezett polg. törvényszékek f. é. január 1-jén megkezdtek működésüket. A pápának az amerikai és angol katolikusok, karácsonyi ajándéknak 1.300.000 frankot küldöttek. — Az osztrák észak-sarki expedíció, hírszerint csak október havában tér vissza. „Végrehajtók lapja“ cím alatt Egerben új évből kezdve minden hó elején és közepén szakközlöny jelenik meg. Előfizetési ára egy évre 4 frt. — A bécsi „Grand Hotel“ mult szerdán éjfélkor kigyúlt s másnap reggelre leégett. — A herceg primás számára, mivel bibornoki méltóságra emeltetett, a főrendiházban — bevett szokás szerint — külön ülést készítettek az érsekek padja előtt.

— Tschetvertinszky herceg, Batthányi Elemér gróf és Oreczy Elek báró holnap reggel utaznak el Kelet-Indiába tigrisvadászatra.

— Thán Mór nagy festményét, melylyel nevezett festésztünk, a történelmi festmények pályázatán első díjat nyert, s melynek címe: „Kun László és Habsburgi Rudolf találkozása a marchfeldi csatamezőn“, a kormány 5000 frton megvette s a nemzeti muzeum képtárába szállította.

— Házaság. Radl Ödön, a „Nagyvárad“ szerkesztője december 30-dikán vezette oltárhoz Nagyváradon Györfly Malvin urhölgyet, Györfly Gyula országgyűlési képviselő nővérét.

Nemzeti színház. Szombaton január 3-án „A zsidónő“ opera 5 felvonásban.

Táviratok.

Bécs, január 2. A hitelsorsjegyek mai huzásánál 554 sor 46 sz. 20,000, 2785 sor 36 sz. 40,000, 138 sor 3 sz. 20,000 frtot nyerne. Kihuzattak még 32,787, 966, 1311, 1452, 1710, 2289, 2329, 3567, 3690, 4046, 4058.

Prága, január 2. A „Politik“ és „Pokrok“ Rieger nyilatkozatát közlik, melyben a bekövetkezett pártszakadások miatti felelősséget magáról el ez Sladovszkyra hárítja. A nyilatkozat szerint a birodalmi gyűlésre történő választásoknál az ő-esehek külön jelölteket állítanak föl.

Közgazdaság.

Budapest, január 2.

Üzleti tudósítás december 21—27. Az év zártával — mint rendszeren, — az idén is lanyha volt az üzlet. A buza és zab árak megmaradtak, s a többi árkban is csak felette csekély ingadozások voltak és a lehetők. A heti behozatal 112,566 vámmázsa; s az év kezdetétől fogva 9.257,547 v. m. A kivitel 13,743, illetőleg az év kezdetétől fogva 1.513,939 v. m. Az összes forgalom a vasutakon és hajókon; a behozat az utolsó héten 472,346 v. m.; egész éven 29.443,491 v. m. A kivitel 163,173, — illetőleg 13.352,878 v. m. E számok érdekes adalékokat szolgáltatnak a pesti piacz forgalmára nézve.

A mi már a forgalmi adatokat illeti: a mult hét és az egész évre illetőleg így állanak az adatok: Buza behozatott 67,882; illetőleg 5.455,437; kivitetett 188; illetőleg 72532, vám mázsa. Gabona behozat. 2.585; illetőleg 506

ezer 130; kivitel — illetőleg 43,896; árpa behozatal 11,207 illetőleg 610,866; kivitel 5440; illetőleg 171,960; zab behozat 4789, illetőleg 467,832; kivitel 786; illetőleg 207 ezer 991; tengeri behozatal 24,044; illetőleg 1.347,899; kivitel 390; illetőleg 365,575; reepeze behozatal 2,059; illetőleg 869,383; kivitel 6,941; illetőleg 682,113 vám m. Ez utóbbi esetben, tudniük a repezénél, magasabb lévén az utolsó hét kivitele a behozatnál; mely látszólagos lehetetlenség a megelőző heti erősebb reepeze-üzletnek tulajdonítható.

A gabnatőzsde forgalma volt buzában 47,000; gabona 4,400; árpában 9800; zabban 16,600; tengeriben 11,500 v. m. Az alacsony fordalom oka részben a két ünneppnap lévén.

Az átlagos heti árak a buzánál (83 fontos) 776; gabonánál 555; árpánál 375; zabnál 212 egy fél; tengerinél 456 kr. lévén. a buza és tengerinél vámmázsa, a többi terményenél mérő számra.

A marha vásárt illetőleg ökr felhajtattott 1500, elkölt 1284 darab; párja 268 frtjával; egy mázsa hus 28 és 29 és fél frton; tehén felhajtattott 585, elkölt 445 darab; párja 244 frton; borju 369 darab, mázsánként 43 frton. Juh 605 darab, párja 18, — mázsánként 28 frton; bivaly felhajtattott 61 darab, elkölt 41 darab; mázsánként 27—29 és egy fél frtn.

A borszesz ára hirtelen 64-ről 61-re sőt a régiebb termelésünél 68-ról 62 krra szállt vissza.

— Budapesti érték- és gabnatőzsde, 1874. január 2. Egyáltalában fölötte lanyha volt az üzlet. Sem kínálat, sem vevő nem jelentkezett és az árakban ennél fogva semmi változás sem jött létre a gabnatőzsdén.

Az értéktőzsdét illetőleg szintén fölötte lanyha volt az üzlet s csupán pár bank részvényeire szorítkozott. Aföldhitelbank részvényeinél 5875 fíg mutatkozott az emelkedés s így is záródott; a munczipálbank 20, az angol 32 forinton költ. A helyi bankok közül a buda-ó-budai népbank 34 forinton kelt, s úgy is záródott; az iparbank 40; a közuti vaspálya 332—337 forinton jegyeztetett. A malmok kissé nagyobb figyelemben részesültek. Arany 5.36. Husz frankos 9.24-en záródott. Ezüst 106. Pénztári utalványok 168.75; ez utóbbiaknál tehát a tegnapi üzlethez képest hanyatlás jelezhető.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.

Előfizetési felhívás

a Huszár Imre szerkesztése alatt megjelenő

KÖZÉPPÁRT

czimü politikai napilapra.

Előfizetési feltételek:

A „Középpárt“ czimu politikai napilap ára, Budapesten házhoz hordva vagy vidékre postai szétküldéssel:

egész évre . . . 16 forint,
fél évre . . . 8 „
negyed évre . . . 4 „

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (Kertész József könyvnyomdai irodája) Pesten, Lipót-utca 2. sz. küldendők. Ezenkívül Tettey Nándor könyvkereskedése (váczi- és kishid-utca szegletén, a „vastuskónál“) szintén elfogad előfizetéseket. Vidéken minden postahivatal.

➡ Az előfizetést postautalvánnyal kérjük eszközölni, mint mely erre a legcélszerűbb mód.